

GAZETA LWOWSKA

W Piątek

N^{ro}. 63.

2. Czerwca 1820.

Wiadomości krajowe.

Za Lwowa. — Odebraliśmy od Rządu do ogłoszenia następujące dodatkowe objaśnienia Konwencji zawartej między N. Dworem Austriackim a Dworami Rosyjskim i Pruskim dotyczących handlu i żeglugi w wzajemnych Prowincjach Polskich i innych: „Od czasu odzyskanego pokoju wrócił N. Pan pieczętowiłą uwagą swoją na handel krajowy, by mu wszelką nadać łatwość i pomnożyć związki handlowe z zagranicznymi Państwami.

W skutek układów przedsięwziętych w tej mierze z Dworem Rosyjskim, wyszły jeszcze w Październiku r. 1818 trzy Ukazy N. Cesarza Wszech Rosyji i ogłoszone były przez Władze publiczności zajmującej się handlem, jako najważniejsze dla Galicyi. Dotyczą się one urządzenia handlu przechodowego (*Transito*) do Odessy, utworzenia granicy pod Radziwiłowem, i rozciągnięcia pozwolenia względem wprowadzania różnych towarów przez Hussiatyn, do Rosyji i nawzajem.

Namienione w N. 49. gazety Lwowskiej Polskiej pod d. 30. Kwietnia r. z. 1820, a teraz tu w całej osnowie załączone Konwencye r. 1818. zawierają nowe ustanowienie handlu w tej mierze przydamy niektóre objaśnienia.

Artykuł XII. Konwencji zawartej między N. Cesarzem Austriackim i N. Cesarzem Rosyjskim odwołuje się do załączonego tamże przepisu, dotyczącego handlu przechodowego przez Rosyję od tej granicy Europejskich do Odessy. Ponieważ atoli wolność portowa w Odessie, nie mogła przyść tak prędką do działalności swojej, Ministerium Rosyjskie; wydało tymczasowie następujące urządzenia:

a.) Pod nazwiskiem cła wchodowego i konsumowego (*Consumo*) o którym mowa w §. 10. przepisów dla handlu przechodowego przez Rosyję, rozumieć się ma opłata wcho-

wego ustanowiona Taryfą z r. 1816 aż do czasu zaprowadzenia w Państwie Rosyjskim nowej i powszechnej Taryfy cłowej.

b.) Wszystkie towary podane (deklarowane) za towar przechodowy, skoro nadejdą do Odessy, zniesione być mają do Komory cłowej, tam przejrzone, i aż do czasu rzeczywistego wyprawienia ich przez morze, zostawione w składzie Komory cłowej. Urząd cłowy nie będzie żądał wynagrodzenia od złożonych u siebie towarów.

c.) Gdy obecnie, tylko Komory Petersburska, Odessańska i Radziwiłowska, upoważnione są do przeglądania tych wszystkich towarów, których wprowadzanie do Rosyji pozwolone, wszystkie więc towary przeznaczone na przechód (*Transito*), któreby chciano później zamienić na *Consumo*, stawione być muszą w jednej z tych trzech Komor cłowych. Pozwolenie przemienienia *Transytu* na *Consumo* nie rozciąga się bynajmniej na owe towary, których wprowadzanie do Państwa Rosyjskiego zakazane jest Taryfą z r. 1816; w takowym razie trzymać się należy początkowego względem nich oświadczenia (deklaracji) dopóki zakaz objęty Taryfą z r. 1816 trwać będzie.

Artykuł XX. pomienionej Konwencji wyraża: „że towary przeznaczone na przechód, których wprowadzanie, zabronionem nie jest, mogą własność przeznaczenia swojego odnieść, i tak w Warszawie jak i we wszystkich tych miejscach, gdzieby tego następnie rozporządzenia cłowe dozwalały, mogą zamienić się w towary przeznaczone na *Consumo* i jako takie sprzedawać się.“

Na mocy układów szastych pośród tego czasu, są Kalisz, Lublin, Płock i Radom owe miasta w Królestwie Polskiem, w których oprócz Warszawy, towary przeznaczone do przechodu, zamienione być mogą w *Consumo*. Traktat z d. 3. Maja 1815 stanowi, że umowy w skutek tegoż nastąpić mające, dotyczyć mają jedynie Poddanych Polskich Oba Stron umawiających się. Konwencya zawarta między

Austrya i Rossya nie ogranicza się na tem; ale niektóre punkta objęte tą Konwencyą, rozciągnięte zostały także i na Poddanych innych Prowincy umawiających się Mocarstw. Konwencya zawarta między Austrya i Prussami (podobnie tu załączona //) ma wprawdzie za posadę iedynie Traktat rzezczony z d. 3. Maia 1815 i ztąd dotyczy się tylko obustronnych Poddanych Polskich.

Lecz i w tym względzie zaszyły iuz urządzenia dodatkowe.

Zamiarem jest C. K. Dworu Austryaickiego, aby na wzor układow z Rossya dozwolić i zapewnić przechód nietylko obustronnych ziemiopłodów i fabrykatów Polskich, ale także i innych Prowincy obiedwóch Monarchii (Austrya i Pruss), tak przez ich wzajemne Prowincy Polskie, iako też i inne do ich Państw należące i to w ten sposób, aby stosownie do istniejących Konwency, towary i produkta Prowincy Polskich (Galicyi lub W. Xięstwa Poznańskiego) które przewożone bydz maia przez obustronne Prowincy Polskie (z Galicyi przez W. X. Poznańskie i nawzajem) do innych części Polski, przepuszczane były od cła wolne; towary zaś i produkta innych Prowincy, albo też i Polskich, jeżeli nie maia prowadzone bydz do innych części Polski, lub jeżeli przewożone będą przez inne a nie Polskie Prowincy, aby opłacane był podług zasad i postanowień słowych, przyjętych przez obie umawiające się strony względem Dworu Rossyyskiego.

Przyrzekł więc iuz Dwór Austryaicki Król, Gabinetowi Pruskiemu, iż ogłaszając i do skutku przyprowadzając Konwencyę Austryaicko-Rossyyską, postanowi oraz i względem handlu Pruskiego w ten sposób, iż to wszystko, co służy dla handlu Rossyyskiego i Polskiego służyć ma wraz i dla handlu Pruskiego. Z pewnością przeto spodziewać się teraz należy tej samej wzajemności także od Rządu Pruskiego; co, gdy nastąpi, wyszłe w tej mierze rozporządzenia podobnie swojego czasu publicznie obwieszczeniemi zostaną.

Przyłączamy tu wreszcie wyciąg z Traktatu handlowego spisane go d. 19/7. Grudnia 1818 między Rossya a Prussami, którego punkta stosownie do Konwencyi zawartej pod d. 22. Marca 1817 między Austrya i Prussami, służyć maia także dla Poddanych Austryaicko-Polskich. Dla zapewnienia im owej nieograniczonej wolności żeglugi, którą stanowi Artykuł 22. Traktatu z d. 3. Maia/21. Kwietnia 1815, Obie Wysokie umawiające się

strony (Rossya i Prussy) postanowiły trzymać się zasad i urzędzeń następujących:

a.) Żegluga w portach, równie iak i na kanałach i rzekach tak zwoda na dół aż do ich ujścia w morze, iak i do góry pod wodę niemniej i zawiżanie do portów, iak dalece żegluga zasięga, maia bydz tak dalece wolne, iż nie mogą zabronione bzdż żadnemu Poddanemu obu Wysokich umawiających się Mocarstw. Ta zasada zastosowana bydz ma, tak do rzek teraz spławnych, i w przyszłości mogących zostać spławnymi, iako też i do istniejących, i później założyc się mogących kanałów.

b.) Wszyscy Poddani obu Wysokich umawiających się Stron, maia wspólne prawo spuszczenia statków i ciągnięcia linami i przybijania do brzegów rzek, rzeczek i kanałów. Aby prawa tego używać mogli w całej objętości, wszędzie gdzie tego okaże się potrzeba i możność, pozakładane bydz maia z obu stron nawzajem drogi nadbrzeżne.

Mocarstwo do którego brzeg należy, starać się ma o utrzymanie takiej drogi. Podobnie wszędzie na obustronnych drogach, gdzie nie ma ani domów ani pól uprawnych, zostawione ma bydz wolne miejsce 15 łokci polsk. szerokości do przybijania do lądu, bez wymagania od prowadzących handel wodą iakowej opłaty.

c.) Urządzenia policyjne iuz istniejące dla żeglugi, i spławiania drzewa, niemniej, iak i nastąpić mogące, których celem bydz ma tylko utrzymanie wolności, porządku i bezpieczeństwa żeglugi (a nigdy zaprowadzenie nowej opłaty), udzielone zostaną terażniejszym Konzulom i obowiązować będą wszystkich Poddanych obu Stron umawiających się.

d.) Za wolność żeglugi i używania ścieżek nadwodnych do ciągnięcia statków przyrodzonych lub kunsztownych, teraz będących lub mogących nastąpić, obopólni Poddani nie maia w żadnym przypadku podlegać wyższym opłatom i większych ponosić ciężarów, niż żeglarze kraiovi. Do wolnej żeglugi należy także i rzeka Odra.

e.) Podpisana w dniu dziesieyszym przez obustronnych Pełnomocników Taryfa opłaty od flisowania na rzekach i kanałach w kraiach obu umawiających się Mocarstw, służyć ma za prawidło poboru tych opłat, które bez uprzedniej wspólnej umowy nie mogą bydz podwyższonemi. Oprócz tych opłat nie mogą bydz inne na flisujących wkładane, z wyjątkiem istniejącego iuz może gdzie niegdzie cła mostowego, które wszelake tylko za współ-

tnem porozumieniem się podwyższonem być może, i z wyjątkiem wynagrodzenia, względem którego żeglujący, właściciele gruntów uprawnych lub zamieszkałych wzdłuż brzegów dobrowolnie ułożyć się mogli.

Taryfa mostowego, przybita ma być na mostach.

f.) Żegluga na Wiśle ogłasza się niniejszem wolną od wszelkich opłat z wyjątkiem, tych, które pobierane są w Prussach pod nazwiskiem: *Beczkowego (Schiffsgesellschaft)*.

(*Ciąg dalszy nastąpi.*)

U w i a d o m i e n i a .

I. Dla osadzenia zawakowanego miejsca na Sekretarza przy C. K. Sądzie Appellacyjnym z pensją roczną tysiąca dwiestu Zł. Reńskich niniejszem Konkurs wypisuje się. — Starający się o to miejsce, jeżeli już w służbie Monarchicznej zostają, prosby swoje przez Władze przełożone, inni zaś bezpośrednio do C. K. Sądu Appellacyjnego w przeciągu czterech tygodni podać mają.

II. Przy Stanisławowskim król. Sądzie kryminalnym zawakowało miejsce Rady kryminalnego z pensją roczną 1400⁰ ZR. w monecie konwencyjnej i ranga król. Konsyliarza. — Chcący takowe miejsce otrzymać, prosby swoje allegatami należycie opatrzone, w przeciągu czterech tygodni sposobem przepisany do Stanisławowskiego król. Sądu kryminalnego podawać mają.

III. Przy Sądzie krajowym Bukowińskim z tym połączonym Sądzie karzącym jest do obsadzenia miejsce Rady sądowego z pensją roczną 1400 ZR. Życzący sobie otrzymać ten urząd przesłać mają swoje prosby w ciągu 4 tygodni do Sądu Czerniowickiego, złożone w sposobie przepisany i wsparte potrzebny dowody. Nadto, do osiągnięcia pomianowanego stopnia, potrzeba umiejętności języka *Multańskiego (Włoskiego)*, i świadectwa z odbytych nauki praw cywilnego i karzącego.

Dalsze wiadomości nadeszłe z Pragi z d. 18. Maja, zawierają o pobycie Najjaśniejszych Cesarstwa Ichmość w tem mieście co następuje: „Dnia wczorajszego raczył Jego Cesarzowska Mość dawać prywatne posłuchania. O godzinie totej wyiechali Cesarstwo dla oglądania Zarządu Ekonomicznego mundurów wojskowych i domu roboty, gdzie Jego Cesarzowska Mość znaczną chwilę przepędził; podówczas zaś Cesarzowa Jejmość raczyła za-

szczycić obecnością swoją klasztor Karmelitanek w Hradzynie, instytut prywatny dla dzieci ciemnych i słabych na oczy, i okazała udział macierzyński nad losem tych wychowanków, dozwoiliwszy na popis ich, z posiadanych umiejętności. Wieczorem udali się Cesarstwo w orszaku całego Dworu i znacznych osób do teatru Stanów tutejszych. Teatr oświecono rześisto, Zgromadzenie było liczne, za ukazaniem się Cesarstwa rozległ się z zapalem ponawiany odgłos wyrażnej radości. Działanie poprzedzał prolog okazujący z uczuciem wierną przychylność, uszanowanie i miłość Czechów ku Najjaśniejszemu Domowi Cesarzowskiemu. Cesarstwo byli z całym orszakiem do końca sztuki, po której opuścili teatr towarzyszeni oznakami żywej radości.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki północnej.

Gazety najnowsze Ameryki północnej donoszą o przybyciu Hiszpańskiego Posła Jenerała Vives do Nowego Yorku, z kąd udał się do Washingtonu. Mówią, iż P. Clay niebawnie powtórzyć ma na Kongressie wnioszek, względem uznania niepodległości wельnych Państw Ameryki południowej.

Ameryka Hiszpańska.

Gazeta Times zawiera względem wybuchy rewolucyi w Buenos-Ayres następujące objaśnienia: „Pueyrredona zarząd utracił w ostatnich czasach wiele popularności, sądził on, że oddalając się utrzyma swoy wpływ przywiodszy do tego, że jego przyjaciel Jenerał Rondeau mianowany został tymczasowem Dyrektorem. Zezwolono na to mianowanie w nadziei, iż zebranie się Izby obu w Listopadzie rozstrzygnie ostatecznie mianowanie Dyrektora; lecz Rząd nie okazał skłonności do opuszczenia wódy Rządu i ażeby takowe zatrzymał przy sobie, przedsięwziął wszelkie ostrożności z bojaźni, którą go napępiała wyprawa Radyeńska i Montenerowie. Stronnicy ludu zawiedzeni w swoim oczekiwaniu, postanowili przywieść do skutku odmianę, którą sobie życzyli bez wstrząsienia, korzystając z oddalenia się Jenerała Rondeau, będącego na czele wojska; weszli on w związek z Prowincjami Cordova i Tucumana Gubernatorowie przystąpi do rządzenia owemi Prowincjami od Rządu Buenos-Ayreyskiego zostali oddaleni i zastąpieni przez mężów wybranych z Ludu. Że Jenerał Belgrano dowodzący wojsku Tucumańskiemu był cho-

ry, otrzymał więc dowództwo Pułkownik Bustas i rozkaz wyruszenia przeciwko Buenos-Ayres ubocznymi drogami, ażeby nie doznał oporu od Jenerała Rondeau chociaż dosyć było pewności, że wojsko tegoż Jenerała było tak za sprawą Ludu iak będące pod rozkazami Belgrana. Pódobną jest do wiary, że Pueyrredon zmuszony został schronić się na okręt Amerykańsko północny niemiecy, iż Admirał Angielski będący wstawisku na rzece la Plata, na przypadek zaburzeń, przedsięwziął środki zabezpieczające własności Angielskie w Buenos-Ayres. Może w przyszłości zajdą odmiany w Konstytucyi i nadadzą iey charakter bardziej związkowy; że zaś teraz ma być Rząd związkowy nie zdaje się być rzeczą pewną. Mianowanie Aguirresa tymczasowym Dyrektorem zdaje się wskazywać, że stronnicy Ludu mają plan wnieśienia Jenerała San Martin na pięcioletniego najwyższego Dyrektora, jednak Jenerał ten mało ma żądzy sławy a wielkie iego talenta wojskowe zdają się go przeznaczać na Dowódcę naczelnego wojska Peruwjańskiego. Jakkolwiek bądź chociaż Chili połączona ściśle z Buenos-Ayres nie potrzebnie ucierpi z zaszczytów odmian Rządu w tem Państwie. Dyrektorem wyższym Chilajskim był O'Higgins przyjaciel Pueyrredona i równie połączony mocno z San Martinem; może najszybciej wypadki nad rzeką la Plata przysiężną zwołanie Kongresu w Chili.

Gazeta nadzwyczajna Dworska, wyszła na d. 29 Lutego w Rio de Janeiro, zawiera urzędowe doniesienie przesłane przez Jenerała-Kapitana Portugalskiego Hrabiego Viguera o zaszczyt na d. 22. Stycznia b. r. bitwie, w Banda Oriental pod Taquarimbo, stoczony między wojskiem powstańców, będącem pod sprawą Artigasa i La Torre a wojskiem Portugalskiem. W bitwie tej utracił nieprzyjaciel w zabitych: Jenerała (Pantaleon Sottello) 4 Officerów sztabowych i 795 Podofficerów i szeregowych, w niewolę zaś wzięto: 21 Officerów, 469 Podofficerów i szeregowych; ogółem wynosi strata nieprzyjacielska 1365 ludzi. La Torre tak spieszenie uchodził, że musiał zostawić bagaże. Po dług powieści ienców, Artigas był obecny z początku bitwy; później cofnął się do Malaijo.

Między Botiwarem i Morillem oczekuje niezawodnie bitwy, która rozstrzygnąć

ma los miasta Carracas. W wszystkie prawie doniesienie zgadzają się nato, iż Botiwar przewyższa swego przeciwnika trzy razy na sile. Morillo ma tylko mieć pod swoją wodzą 4 do 5000 ludzi, a między tymi 350 Europejczyków.

Hiszpania.

Król wydał rozporządzenie, mocą którego przywiedziony ma być do skutku wyrok Stanow (Cortes), zapadły na d. 9. Listopada 1812, znoszący zaprowadzone w Ameryce Hiszpańskiej dni robocze i osobiste ciężary.

Wielka Brytania i Irlandya.

Wiadomość o odłożeniu koronacyi, umieszczona w dzienniku Times, nie potwierdza się. Dziennik ten donosi teraz, iakoby Urzędnicy korony otrzymać mieli rozkaz ułożenia odzew; potrzebnych do obrzędów Koronacyi mającej nastąpić w Sierpniu.

Francya.

Monitor wyraża: iż stosownie do wszystkich urzędowych doniesień, zaciąg do wojska odbył się w wielkim porządku, młodzi ludzie wezwani, okazali naylepsze chęci. W latach zeszłych były ieszcze drażnienia, ślady przeszłych politycznych wypadków, które dawały powód do niejakich skarceń. Tęgo roku dopełniono wszędzie przepisów prawa spokojnie i dobrowolnie.

Hrabina Montholon przybyła z wyspy S. Heleny, bawi teraz w Paryżu.

Królestwo Polskie.

Podług wiadomości prywatnych nastąpiło rzeczywiście zaślubienie W. Xiążęcia Konstantego z Panną Joanną Grudzińską d. 24. Maia w Warszawie. Przy tej uroczystości zachowane były wszystkie formalności umowy cywilney i ślubu tak wedle obrządku Rzymско-Katolickiego iako i wedle obrządku Greckiego. O godz. 4tey z południa powiechał W. Xiąże sam do zamku a w godzinie przybyły za Nim narzeczona i iey matka. O godzinie 5tey była uczta rodzinna a ku wieczorowi o godzinie 8mej wszyscy się roziechali.